

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра психології та соціальних наук

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

28 серпня 2020 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Ступінь бакалавра

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма Психологія

Миколаїв 2020

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Чугуєва І.Є. кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальних наук.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Коренева Ю.П. кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук НУК імені адмірала Макарова.

Програму схвалено на засіданні кафедри психології та соціальних дисциплін

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

психології та соціальних дисциплін Исаєва (Савенкова І.І.)

Програму погоджено з гарантом ОП (Психологія) _____ (за потреби)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Чугуєва (Чугуєва І.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 11

Голова навчально-методичної комісії Кузнецова (Кузнецова О. А.)

Анотація

Психодіагностика – галузь психології, яка розробляє теорію, принципи, засоби оцінки та вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Психодіагностика допомагає людині зорієнтуватися у власних психологічних властивостях, здібностях, обмеженнях, виявити прояви темпераменту, риси характеру, особливості мотивації, розпізнавати провідні і приховані якості особистості.

Курс навчальної дисципліни спрямований на формування і розвиток професійних компетенцій майбутніх психологів, які пов'язані з здатністю проводити вимірювання, дослідження індивідуальні властивості, якості, особливості особистості.

Ключові слова: вимірювання, індивідуальні властивості, особливості особистості, психологічне дослідження, психодіагностика, тести.

Abstract

Psychology diagnostics - a branch of psychology that develops the theory, principles, tools for assessing and measuring individual psychological characteristics of the individual.

Psychology diagnostics helps a person to orientate in their own psychological properties, abilities, limitations, to identify manifestations of temperament, character traits, features of motivation, to recognize the leading and hidden qualities of personality.

The course is aimed at the formation and development of professional competencies of future psychologists, which are related to the ability to measure, study individual properties, qualities, personality traits.

Key words: measurements, individual properties, personality features, psychological research, psychology diagnostics, tests.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психодіагностика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: методи і засоби діагностики психологічних властивостей особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, диференціальна психологія, експериментальна психологія, педагогічна психологія .

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. **Мета:** забезпечення студентів теоретичними знаннями та практичними вміннями з основ психодіагностики та розвиток здатності застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій. Формування професійної компетентності в галузі теоретичної та практичної психодіагностики.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- Засвоєння знань щодо інтелекту, як інтегральної властивості людини, прояву пізнавальних психічних процесів.
- Вивчення інтелектуальних можливостей засобами психодіагностики.
- Набуття вмінь та навичок використання діагностичного інструментарію: тестів, методик, вправ у практиці роботи психолога.
Ознайомлення з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики;
- Аналіз специфіки використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик;
- Розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження;
- Виробити у студентів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

Програмні результати навчання:

- ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.
- ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні.

ЗК 1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

II. Фахові.

ФК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1.Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики.

Психодіагностика як складова психологічних знань, практичних умінь, професійних навичок.

Тема 2 Методи психодіагностики.

Метод спостереження. Метод тестування. Метод опитування, бесіди. експериментальний метод.

Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги.

Бланкові тести-завдання для вивчення пізнавальних процесів.

Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту.

Тести інтелекту. Тест Равена «Прогресивні матриці», Тест Векслера, Тест Айзенка.

Тести-завдання для вивчення особливостей мислення.

Тема 5. Дослідження темпераменту.

Тести Айзенка, Русалова, Белова. Візуальні маркери темпераменту.

Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості.

Емоції як індикатор психологічних станів особистості. Вивчення психологічних станів.

Тема 7. Дослідження характеру особистості.

Психодіагностичні підходи до вивчення характеру.

Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.

Типологія акцентуацій характеру К.Леонгарда. Тест Леонгарда-Шмішека.

Тема 9. Дослідження мотивації особистості.

Методи вивчення мотиваційної сфери особистості. Ієрархія потреб А. Маслоу. Тест самоактуалізації особистості А. Маслоу.

Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості.

Методи дослідження вольової сфери. Тести-завдання з прихованим чинником дослідження.

3. Рекомендована література

Базова

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина.- СПб.: Питер, 2001 – 688с.
2. Ануфриев А.Ф. Психологический диагноз / А.Ф. Ануфриев .- М.: «Ось - 89», 2006. - 192с.
3. Атемасова О.А. Практична психологія у початковій школі / Упоряд. О.А. Атемасова . – Х.: Вид-во «Ранок», 2010- 160с.
4. Бодалев А.А. Общая психодиагностика / А.А. Бодалев. - СПб.: Речь , 2002. - 440с.
5. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика : Учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук.- СПб.: Питер ,2005. - 351с.
6. Галян І.М. Психодіагностика. Навч. посібник / І.М. Галян. – К.: Академвидав, 2009. – 464с.
7. Гласс Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Дж. Гласс. – М.: Прогресс, 1976. - 495с .
8. Детская практическая психология: учебник / Под ред. Т.Д. Марцинковской. – М.: Гардарики,2005. – 255с.
9. Детский практический психолог: Учеб. Пособие / Под.ред. О.А. Шаграевой. – М.: Академия, 2001. – 256с.
10. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики. Навч. посібник / В.Ф. Моргун. - К.: Видавничий дім «Слово», 2009. - 464с.
11. Наследов А.Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках / А.Д. Наследов.- Спб.: Питер, 2007. – 416с.
12. Образцов П.И. Методы и методология психолого- педагогического исследования / П.И. Образцов. – СПб.:Питер, 2004. – 268с.
13. Романова Е.С. Психодиагностика: Учебное пособие / Е.С. Романова. - СПб.: Питер, 2006. - 400с.
14. Савельева Н. Настольная книга педагога-психолога детского образовательного учреждения / Н.Савельева. – Р.н/Д.: Фенікс, 2005. – 576с.
15. Семаго Н.Я. Теория и практика оценки психического развития ребенка / Н.Я. Семаго, М.М. Семаго. – СПб.: Речь, 2005. – 384с.
16. Скребец В.А. Психологическая психодиагностика: Учебное пособие /В.А. Скребец. – К.: МАУП, 1999. - 120с.
17. Тейлор К. Психологические тесты и упражнения для детей / Пер. С англ./ К. Тейлор. – СПб.: Речь, 2005. – 224с.
18. Терлецька Л.Г Шкільна психодіагностика / Л.Г Терлецька. – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2013. - 120с.
19. Шипицина Л.М. Комплексное сопровождение детей дошкольного возраста / Под. ред. Л.М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 240с.

Допоміжна

1. Акимова М.К. Диагностика умственного развития детей / М.К. Акимова. - СПб.: Питер, 2006. – 240с.
2. Атемасова О.А. Агресивна дитина: Як їй допомогти? / Упоряд. О.А. Атемасова. - Х.: Ранок, 2010. - 176с.
3. Атемасова О.А. Проблеми розвитку та корекція емоційної сфери дітей дошкільного віку / Упоряд. О.А.Атемасова. - Х.: Ранок, 2010. - 176с.
4. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. - К.: Мікрос – СВС, 2003. - 112с.
5. Зинкевич-Евстигнеева Т. Психодиагностика через рисунок в сказкотерапии. Серия: Практикум по психодиагностике / Т. Зинкевич-Евстигнеева. – СПб.: Речь, 2006. - 144с.

6. Емоційний розвиток дитини. / Упоряд. С.Максименко, К. Максименко, О. Главник — К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112с.
7. Калягин В.А. Как организовать психологическое сопровождение в образовательных учреждениях / В.А. Калягин. – М.: Каро, 2005. – 240с.
8. Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посіб. / Н.В. Карпенко. – К.: Каравела, 2008.-192 с.
9. Практична психологія. Старший дошкільний вік / Упоряд. О.А. Атемасова. – Х.: Ранок, 2012. – 176с.
10. Терлецька Л.Г. Психологія дитинства: практикум. Навчальний посібник / Л.Г. Терлецька. - К.: Главник, 2006. - 144с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- поточний контроль;
- підсумковий контроль;
- КР;
- екзамен.